

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**  
**Навчально-науковий інститут управління, економіки та**  
**природокористування**  
**Кафедра публічного управління та економіки**

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Директор інституту

\_\_\_\_\_ **В.Г. Горник**

\_\_\_\_\_ 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**«МІКРОЕКОНОМІКА»**

освітній рівень	Бакалавр
галузь знань	07 Управління та адміністрування
спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
освітня програма	Підприємництво, торгівля, логістика
тип дисципліни	Обов'язкова

Київ – 2020 рік

Розробник: Кобиляцька Л.М. к.е.н., доцент, доцент кафедри публічного управління та економіки

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та економіки

Протокол від 17 листопада 2020 року № 5

Завідувач кафедри публічного  
управління та економіки

С.О. Кравченко

Погоджено:  
Гарант освітньої програми

Ю.Д.Музика

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Розподіл годин за навчальним планом		
Кількість кредитів:	4	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	120		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	2	Лекції:	16	8
Семестр:	3	Практичні заняття:	-	-
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:	-	-
аудиторне:	3	Семінарські заняття:	28	6
самостійна робота:	5	Самостійна робота:	76	106
Форма підсумкового контролю:	Екзамен	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

**Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти** можуть отримати у ННП кафедри публічного управління та економіки, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою lu.ko@ukr.net.

## 2. Програма навчальної дисципліни

### Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит
<b>Політекономія</b> <b>Історія економіки та економічної думки</b> <b>Макроекономіка</b>	<b>Економіка України</b> <b>Фінанси</b> <b>Гроші і кредит</b>

### Мета вивчення дисципліни:

Формування у студентів теоретичних знань з питань поведінки і прийняття рішень домогосподарствами і фірмами в умовах обмеженості ресурсів.

### Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 2. Застосування набутих знань для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торгівельній, біржовій діяльності.

ПРН 11. Наявність базових й структурованих знань в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 19. Застосування знань й умінь для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торгівельних та біржових структур із урахуванням ринкової кон'юнктури та діючих правових норм.

### Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
<b>Загальні компетентності (ЗК)</b>				

ЗК 2. Здатність застосувати отримані знання в практичних ситуаціях		ПРН 2		ПРН 2
<b>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</b>				
ФК 5. – Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торгівельній, біржовій діяльності	ПРН 11	ПРН 19		ПРН 19

### Зміст навчальної дисципліни

## РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ МІКРОЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ

### Тема 1.1. Мікроекономіка як наука

Місце мікроекономіки в системі економічних наук.

Модель циркулюючих потоків.

Рідкість ресурсів – необхідна умова прийняття рішень на мікрорівні.

Об'єкти мікроекономіки.

Методи досліджень мікроекономічних процесів.

Взаємозв'язок дисципліни «Мікроекономіка» з іншими дисциплінами.

### Тема 1.2. Теорія попиту і пропозиції

Економічна сутність понять: попит, ринковий попит, величина попиту.

Економічна сутність понять: пропозиція, ринкова пропозиція, величина пропозиції.

Фактори, які впливають на попит.

Фактори, які впливають на пропозицію.

Ринкова рівновага.

Графік ринкової рівноваги.

Приклади втручання держави в дію попиту і пропозиції.

Встановлення верхньої і нижньої межі ціни, встановлення квоти.

### Тема 1.3. Теорія еластичності

Поняття еластичності.

Еластичність попиту за ціною.

Фактори, що впливають на еластичність.

Еластичність попиту за доходом.

Перехресна еластичність попиту.

Еластичність пропозиції.

Практичне застосування еластичності в економічному аналізі.

### Тема 1.4. Теорія вибору споживача

Корисність блага. Гранична корисність. Принципи спадної граничної корисності.

Характеристика кривих байдужості. Карта кривих байдужості.

Бюджетне обмеження.

Рівновага споживача.

Криві «дохід – споживання», «ціна – споживання» і побудова кривих попиту.

Ефект заміщення і ефект доходу.

Застосування моделі споживчого вибору в комерційній діяльності.

**Тема 1.5. Теорія фірми.**

Виробнича функція. Ізокванта. Карта ізоквант.

Гранична норма технологічного заміщення. Граничні продукти праці, капіталу.

Закон спадної граничної продуктивності.

Ізокоста. Рівновага виробника.

Зміна масштабу виробництва.

Характеристика витрат і прибутку.

Витрати у короткостроковому періоді.

Витрати у довгостроковому періоді.

Типи ринкових структур.

**РОЗДІЛ 2.****УМОВИ МАКСИМІЗАЦІЇ ПРИБУТКУ ФІРМИ НА РІЗНИХ ТИПАХ РИНКОВИХ СТРУКТУР****Тема 2.1. Пропозиція та умови максимізації прибутку фірми на ринку досконалої конкуренції**

Характеристика ринку досконалої конкуренції.

Обмеження максимізації прибутку фірми.

Умови максимізації прибутку конкурентної фірми у короткостроковому періоді.

Умови мінімізації збитків конкурентної фірми у короткостроковому періоді.

Умови припинення виробництва для зменшення розмірів збитків конкурентної фірми у короткостроковому періоді.

Пропозиція фірми і конкурентної галузі у короткостроковому періоді.

Довгострокова рівновага фірми в умовах досконалої конкуренції.

Функціонування ринку в умовах досконалої конкуренції.

**2.2. Пропозиція та умови максимізації прибутку монополії**

Попит та пропозиція на монопольному ринку. Обмеження максимізації прибутку.

Умови максимізації прибутку і мінімізації збитків монополії в короткостроковому періоді.

Умови максимізації прибутку монополії в довгостроковому періоді.

Особливості ціноутворення монополії.

Ефективність функціонування ринку в умовах чистої монополії.

Антимонопольна політика держави.

**Тема 2.3. Пропозиція та умови максимізації прибутку олігополії**

Характерні риси олігополії та особливості поведінки олігополіста.

Обмеження максимізації прибутку.

Теорії олігополії: модель Курно, модель Бертрана, теорія ігор.

Ефективність реклами при олігополії.

**Тема 2.4. Пропозиція та умови максимізації прибутку фірми на ринку монополістичної конкуренції**

Характерні риси ринку монополістичної конкуренції.

Умови максимізації прибутку і мінімізації збитків у короткостроковому періоді.

Довгострокова рівновага фірми.

Нецінова конкуренція і реклама.

Ефективність функціонування ринку монополістичної конкуренції.

**РОЗДІЛ 3.****РИНКИ ФАКТОРІВ ВИРОБНИЦТВА І ЗАГАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕКОНОМІКИ****Тема 3.1. Попит та пропозиція на ринках факторів виробництва**

Особливості попиту на фактори виробництва.

Попит та пропозиція на ринках праці.

Рівень заробітної плати.

Олігопсонія, монопсонія.

Попит та пропозиція на ринках капіталу.

Позичковий відсоток.

Дисконтування.

Попит та пропозиція на ринках землі і природних ресурсів. Ціна землі.

Економічна, земельна, диференціальна рента

### **Тема 3.2. Загальна рівновага в економіці**

Характеристика загальної і часткової рівноваги.

Умова Парето – оптимального стану економіки.

Характеристика суспільних благ.

Попит та пропозиція суспільних благ.

## **3. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)**

### **ДЕННА ФОРМА**

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/лаб.	сем.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
<b>РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ МІКРОЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ</b>					
Тема 1.1. Мікроекономіка як наука	10	2			8
Тема 1.2. Теорія попиту і пропозиції	10	2		4	4
Тема 1.3. Теорія еластичності	10			4	6
Тема 1.4. Теорія вибору споживача	10	2		2	6
Тема 1.5. Теорія фірми	10	2		2	6
Разом за розділом 1	50	8		12	30
<b>РОЗДІЛ 2. УМОВИ МАКСИМІЗАЦІЇ ПРИБУТКУ ФІРМИ НА РІЗНИХ ТИПАХ РИНКОВИХ СТРУКТУР</b>					
Тема 2.1. Пропозиція та умови максимізації прибутку фірми на ринку досконалої конкуренції	12	2		4	6
Тема 2.2. Пропозиція та умови максимізації прибутку монополії	14	2		4	8
Тема 2.3. Пропозиція та умови максимізації прибутку олігополії	12			4	8
Тема 2.4. Пропозиція та умови максимізації прибутку фірми на ринку монополістичної конкуренції	12	2			10
Разом за розділом 2	50	6		12	32
<b>РОЗДІЛ 3. РИНКИ ФАКТОРІВ ВИРОБНИЦТВА І ЗАГАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕКОНОМІКИ</b>					
Тема 3.1. Попит та пропозиція на ринках факторів виробництва	10			2	8
Тема 3.2. Загальна рівновага в економіці	10	2		2	6

Разом за розділом 3	20	2		4	14
Екзамен				2	
Усього годин	120	16		28	76

### ЗАОЧНА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	заочна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/лаб.	сем.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
<b>РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ МІКРОЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ</b>					
Тема 1.1. Мікроекономіка як наука	10	2			8
Тема 1.2. Теорія попиту і пропозиції	10	2			8
Тема 1.3. Теорія еластичності	10			2	8
Тема 1.4. Теорія вибору споживача	10				10
Тема 1.5. Теорія фірми	10				10
Разом за розділом 1	50	4		2	44
<b>РОЗДІЛ 2. УМОВИ МАКСИМІЗАЦІЇ ПРИБУТКУ ФІРМИ НА РІЗНИХ ТИПАХ РИНКОВИХ СТРУКТУР</b>					
Тема 2.1. Пропозиція та умови максимізації прибутку фірми на ринку досконалої конкуренції	12			2	10
Тема 2.2. Пропозиція та умови максимізації прибутку монополії	14				14
Тема 2.3. Пропозиція та умови максимізації прибутку олігополії	12	2			10
Тема 2.4. Пропозиція та умови максимізації прибутку фірми на ринку монополістичної конкуренції	12				12
Разом за розділом 2	50	2		2	46
<b>РОЗДІЛ 3. РИНКИ ФАКТОРІВ ВИРОБНИЦТВА І ЗАГАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕКОНОМІКИ</b>					
Тема 3.1. Попит та пропозиція на ринках факторів виробництва	10	2			8
Тема 3.2. Загальна рівновага в економіці	10			2	8
Разом за розділом 3	20	2		2	16
Екзамен				2	
Усього годин	120	8		6	106

## 4. Організація самостійної роботи студентів

### 4.1. Підготовка до семінарських занять

#### Тема 1.2. Теорія попиту та пропозиції

*Питання до семінарського заняття*

1. Економічна сутність понять «ринковий попит», «ринкова пропозиція», «величина попиту», «величина пропозиції».
2. Які фактори впливають на попит та пропозицію? Графіки функцій попиту та пропозиції. Що відбувається з кривими попиту та пропозиції в результаті дії цих факторів?
3. Ринкова рівновага. Причини порушення ринкової рівноваги. Пояснити прикладами і графіками.
4. У чому проявляється рівноважна функція ціни на ринку?
5. Які наслідки втручання держави у дію закону попиту та пропозиції?

### **Тема 1.3. Теорія еластичності**

#### *Питання до семінарського заняття*

1. У чому полягає концепція еластичності?
2. Цінова еластичність попиту: поняття, методика розрахунку, показники. Під впливом яких факторів цей показник змінюється?
3. Чому для виміру чутливості попиту споживачів використовуються відсотки, а не абсолютні величини? Чи може бути коефіцієнт цінової еластичності попиту негативним?
4. Яка залежність спостерігається між ціновою еластичністю попиту і сукупним доходом? Як це впливає на поведінку виробника?
5. Як оцінюється еластичність попиту по доходу? У чому сутність перехресної еластичності попиту?
6. Для чого потрібні поняття: «нормальні», «низької якості», «взаємозамінні», «взаємодоповнюючі» товари?
7. Як визначається цінова еластичність пропозиції? Як змінюється цей показник та що на це впливає?
8. Приклади застосування теорії еластичності.

### **Тема 1.4. Теорія вибору споживача**

#### *Питання до семінарського заняття*

1. Що означають терміни "корисність", "загальна корисність", "гранична корисність"? Чи може гранична корисність мати негативне значення?
2. Сутність ординалістського підходу до визначення рівноваги споживача.
3. Сутність кардиналістського підходу до рівноваги споживача. Принцип рівної корисності.
4. I і II закони Госсена.
5. У чому зміст принципу спадної граничної корисності? Поясніть чинність закону попиту на основі цього принципу.
6. Чим керується споживач здійснюючи свій вибір? Правило максимізації корисності.
7. Які характерні риси кривих байдужності? Що таке карта кривих байдужності?
8. Сутність поняття "гранична норма заміщення". Як змінюється її значення уздовж кривої байдужності?
9. Що показує бюджетна лінія? Які фактори приводять до зміни її положення на графіку?
10. Характеристика стану рівноваги. Які фактори можуть змінити ця рівновага?
11. Як ефект доходу й ефект заміщення впливають на величину споживчого попиту?

### **Тема 1.5. Теорія фірми**

#### *Питання до семінарського заняття*



1. Які відносини виражає виробнича функція? Графічне зображення виробничої функції. Ізокванта. Карта ізоквант.
2. Ізокоста.
3. Розкрити зміст граничної норми технологічного заміщення ресурсів.
4. Закон спадної граничної продуктивності.
5. Види ефектів масштабу виробництва.
6. Розкрити зміст усіх видів витрат і вивчити їх динаміку.
7. Умова мінімізації фірмою своїх витрат. Визначити оптимальний шлях росту фірми.
8. Прибуток і його види.

### **Тема 2.1. Пропозиція та умови максимізації прибутку фірми на ринку досконалої конкуренції**

#### *Питання до семінарського заняття*

1. Характеристика ринку досконалої конкуренції.
2. Попит, виручка і прибуток конкурентної фірми.
3. Умови максимізації прибутку конкурентної фірми на короткострокових часових інтервалах.
4. При яких умовах фірма продовжує функціонувати, навіть маючи збитки.
5. При яких умовах фірма припиняє діяльність.
6. Умови довгострокової рівноваги конкурентної галузі.

### **Тема 2.2. Пропозиція та умови максимізації прибутку монополії**

#### *Питання до семінарського заняття*

1. Характеристика монопольного ринку. Види монополій.
2. Попит, виручка, граничний доход і прибуток чистої монополії.
3. Умови максимізації прибутку на короткострокових інтервалах.
4. Умови мінімізації збитків та призупинення випуску у короткостроковому періоді.
5. Максимізація прибутку у довгостроковому періоді. Довгострокова рівновага чистої монополії.
6. Стратегія ціноутворення монополії. Лімітуюче ціноутворення. Цінова дискримінація. “витрати +”.

### **Тема 2.3. Пропозиція та умови максимізації прибутку олігополії**

#### *Питання до семінарського заняття*

1. Характеристика ринку монополістичної конкуренції.
2. Характеристика олігополії.
3. Ознаки, що відрізняють монополістичну конкуренцію, олігополію від досконалої конкуренції і монополії.
4. Як цінова еластичність попиту на продукцію монополістичного конкурента, олігополіста впливає на його поведінку.
5. Стратегія вибору ціни й обсягу виробництва монополістично - конкурентної фірми.
6. Умови максимізації прибутку монополістично - конкурентної фірми в короткостроковому і довгостроковому періодах.
7. Цінові війни, змови в умовах олігополії. Нецінова конкуренція.
8. Реклама: за і проти.
9. Основні моделі олігополістичного ціноутворення.
10. Ефективність монополістичної конкуренції й олігополії в порівнянні з іншими ринковими структурами.

### Тема 3.1. Попит та пропозиція на ринках факторів виробництва

#### *Питання до семінарського заняття*

1. Особливості попиту і пропозиції на ринках факторів виробництва. Які ринки факторів виробництва розглядаються в мікроекономіці.
2. Попит, пропозиція, рівновага на конкурентних і неконкурентних ринках праці.
3. Індивідуальна пропозиція праці.
4. Попит і пропозиція на ринках капіталів. Інвестиції. Дисконтування.
5. В чому особливості ринків землі і природних ресурсів? До яких ресурсів застосовуються поняття “економічна” і “диференціальна” рента?

### Тема 3.2. Загальна економічна рівновага в економіці

#### *Питання до семінарського заняття*

1. Відмінні особливості загальної і часткової рівноваги в економіці.
2. Як визначається ефективність економічної системи. Які критерії?
3. Парето-оптимальні умови рівноваги.

#### **4.2. Матеріали для самоконтролю**

Самостійна робота студента у межах навчальної дисципліни «Мікроекономіка», передбачає написання та захист реферату до кожного розділу на одну з передбачених переліком тем за власним вибором. Виконання цієї роботи зорієнтоване на практичне застосування знань і розвиток вмінь, здобутих в процесі лекційних і семінарських занять, самостійного опрацювання навчальних матеріалів. висвітлює результати самостійного опрацювання студентами актуальних проблем з навчальної дисципліни. Викладення необхідних матеріалів повинно бути лаконічним, чітко сформульованим і відповідати суті проблеми. Результатом написання реферату є обґрунтований авторський висновок щодо обраної тематики і можливі рекомендації для розв’язання проблеми.

#### *Вимоги до захисту:*

- Реферат повинен бути підготовленим кожним студентом індивідуально;
- виконана робота надається у електронному вигляді (файлом) викладачеві не пізніше, ніж за 2 тижні до початку екзаменаційної сесії;
- друкований варіант реферату надається студентом під час захисту;
- результати написання реферату презентуються студентом під час екзаменаційної сесії у формі короткої доповіді та відповідей на поставлені запитання;
- на захисті для доповіді надається 5 хв.

#### *Структура реферату*

У структурі реферату виділяються такі основні складові частини.

##### 1. Постановка проблеми:

- короткий аналіз сучасного стану проблеми, що стосується обраної теми,
- чітке формулювання проблеми, основні складові проблеми;

##### 2. Шляхи вирішення проблеми:

- визначення підходів до вирішення проблеми;
- опис конкретних шляхів позитивні зміни у разі реалізації запропонованих підходів;
- позитивне значення цих змін для розвитку економіки.

##### 3. Висновки.

##### 4. Значення для практики:

відображають результати проведеного дослідження проблеми.

##### 5. Перелік використаних джерел, оформлених згідно із вимогами.

#### *Вимоги до оформлення.*

Реферат має бути роздрукований на білому папері стандартного формату А4. Розмір шрифту – 14 кегель, міжрядковий інтервал – 1,5, поля – 2 см з усіх боків. Титульний аркуш

повинен мати такий зміст: назва університету; назва інституту; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; тема творчої роботи; прізвище, ім'я, по батькові аспіранта, курс, шифр академічної групи; рік написання. За титульним аркушем слідує план роботи, в якому треба виділити всі її структурні частини. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного пункту. Обсяг реферату визначається вмінням студента стисло і водночас вичерпано розкрити тему: зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції. Обсяг роботи – 15-20 сторінок. Обов'язкова вимога: чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді, наприклад, [2, с. 54] (перша цифра означає номер джерела у наведеному в кінці реферату списку літератури, а друга цифра – номер сторінки у цьому джерелі). Бажано використовувати в рефераті таблиці, схеми, графіки. Список використаної літератури (не менше 7 джерел) оформляється згідно з діючими правилами. Якщо інформація взята з мережі Інтернет, потрібно, як і для звичайної літератури, вказати автора, назву статті, а потім навести адресу сайту в Інтернеті. У роботі мають бути обов'язково авторські пропозиції щодо вирішення проблеми, що розглядається.

Перелік тем рефератів до розділу 1:

- 1) Ринкова рівновага та причини її порушення.
- 2) Теорія еластичності.
- 3) Практичне застосування теорії еластичності.
- 4) Теорія споживчого вибору.
- 5) Ординалістська теорія вибору споживача.
- 6) Кардиналістська теорія вибору споживача.
- 7) Ефект доходу і ефект заміщення.
- 8) Основні положення теорії фірми.
- 9) Види витрат. Короткострокові і довгострокові.
- 10) Економічний, бухгалтерський і нормальний прибуток.
- 11) Умови мінімізації витрат фірми.
- 12) Виробнича функція і ефект масштабу.

Перелік тем рефератів до розділу 2:

- 1) Типи ринкових структур.
- 2) Основні положення теорії пропозиції на ринку досконалої конкуренції.
- 3) Умови максимізації збитків досконало-конкурентної фірми у короткостроковому періоді.
- 4) Умови довгострокової рівноваги фірми на ринку досконалої конкуренції.
- 5) Особливості алгоритму максимізації прибутку монополії у короткостроковому періоді.
- 6) Особливості алгоритму максимізації прибутку монополії у довгостроковому періоді.
- 7) Особливості максимізації прибутку олігополії.
- 8) Цінові війни, змови в умовах олігополії. Нецінова конкуренція.
- 9) Ефективність монополістичної конкуренції, олігополії в порівнянні з іншими ринковими структурами.

Перелік тем рефератів до розділу 3:

- 1) Особливості попиту та пропозиції на ринках факторів виробництва.
- 2) Попит, пропозиція на конкурентних ринках праці.
- 3) Попит і пропозиція на ринках капіталів. Дисконтування інвестицій.
- 4) Особливості ринку землі та природних ресурсів. Економічна та дисференціальна рента.
- 5) Загальна рівновага і ефективність економічної системи.

#### **4.3. Індивідуальні завдання**

Не передбачено.

#### 4.4. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Предмет мікроекономіки. Проблеми, які вивчає мікроекономіка. Обмеження.
2. Основні поняття мікроекономіки.
3. Альтернативна вартість та граничний аналіз в економіці.
4. Попит. Обсяг попиту. Фактори, що впливають на попит.
5. Пропозиція і обсяг пропозиції. Фактори, що впливають на пропозицію.
6. Закон попиту і пропозиції. Ринкова рівновага.
7. Державне втручання в дію закону попиту і пропозиції. Обмеження цін, податки, квотування.
8. Поняття еластичності та її типи.
9. Еластичність попиту за ціною та її вимірювання.
10. Еластичність попиту за доходом.
11. Аналіз впливу зміни цін на сукупну виручку підприємств за умов різної цінової еластичності попиту.
12. Еластичність пропозиції. Фактори, що визначають еластичність пропозиції.
13. Основні поняття. Припущення та обмеження теорії вибору споживача.
14. Корисність. Закон спадної граничної корисності.
15. Криві байдужості. Гранична норма заміщення.
16. Обмеження можливостей споживача.
17. Рівновага споживача.
18. Ефект заміщення і ефект доходу.
19. Вплив ефектів заміщення і ефекту доходу на криву попиту.
20. Зміст теорії поведінки споживача.
21. Індивідуальний та ринковий попит.
22. Основні поняття теорії фірми.
23. Характеристика факторів виробництва. Виробнича функція. Ізокванта.
24. Заміщення факторів виробництва.
25. Природа і види витрат. Економічний та бухгалтерський підхід.
26. Альтернативні витрати виробництва. Граничні і середні витрати.
27. Ізокоста. Карта ізокост. Аналіз впливу зміни цін, факторів виробництва на ізокосту.
28. Економічна і бухгалтерська вартість.
29. Підприємницька діяльність і прибуток. Природа і джерела прибутку.
30. Виробництво і вартість: мінімізація вартості.
31. Вартість у короткостроковому періоді.
32. Вартість у довгостроковому періоді.
33. Поняття ринкової структури. Характеристика типів ринкових структур.
34. Виробництво і витрати в короткостроковому періоді.
35. Витрати в довгостроковому періоді.
36. Економія на масштабах виробництва.
37. Попит, виручка і прибуток конкурентної фірми.
38. Максимізація прибутку конкурентної фірми в короткостроковому періоді.
39. Мінімізація короткострокових збитків.
40. Короткострокова рівновага і пропозиція конкурентної фірми та галузі.
41. Довгострокова рівновага і пропозиція галузі.
42. Випуск, ціна і граничний дохід в умовах простої монополії.
43. Максимізація прибутку в короткостроковому періоді в умовах простої монополії.

44. Максимізація прибутку в довгостроковому періоді в умовах простої монополії.
45. Монополія і повна конкуренція: порівняльний аналіз.
46. Види монопольного ціноутворення. Функціонування ринку в умовах простої монополії.
47. Теорія монополістичної конкуренції. Максимізація прибутку.
48. Теорія олігополії.
49. Теорія Курно. Рівновага Курно.
50. Моделі дуополії і теорія ігор.
51. Регулювання монополій.
52. Антимонопольне законодавство.
53. Конкурентні ринки факторів виробництва.
54. Попит, пропозиція і рівновага на конкурентному ринку праці.
55. Попит на ринку праці з неповною конкуренцією. Монопсонія.
56. Капітал, інвестиції та міжчасові рішення в економіці.
57. Пропозиція заощаджень (дисконтування).
58. Інвестиційний попит. Міжчасовий вибір фірми.
59. Попит та пропозиція на ринку землі та природних ресурсів.
60. Концепція ефективності та рівновага економічної системи.
61. Умови Парето – оптимального стану економіки

## 5. Критерії та система оцінювання результатів навчання

### 5.1. Політика курсу

Відвідування лекційних занять є добровільним, проте враховується при підсумковому контролі шляхом задавання додаткових запитань за відповідним матеріалом.

Відвідування семінарських занять є обов'язковим, їх пропуск автоматично знижує підсумкову оцінку за курсом, оскільки на відповідні семінари аспірант не отримує балів.

Політика академічної доброчесності визначається згідно з Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Таврійському національному університеті імені В.І. Вернадського.

### 5.2. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

#### Денна форма навчання

Поточний контроль												Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1					Розділ 2				Розділ 3				
C1.2	C1.3	C1.4	C1.5	P1	C2.1	C2.2	C2.3	P2	C3.1	C3.2	P3	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

C1.2,... C3.2 – семінари до тем розділів

P1, ...P3 – реферати до розділів

#### Заочна форма навчання

Поточний контроль						Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Розділ 3			
C1.3	P1	C2.1	P2	C3.2	P3	40	100
10	10	10	10	10	10		

C1.3,... C3.2 – семінари до тем розділів

P1, ...P3 – реферати до розділів

### 5.3. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79	добре	C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

### 6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Не передбачено.

### 7. Рекомендовані джерела інформації

#### Основні

1. Долан Э. Дж., Линдсей Д. Микроэкономика. Пер. с англ. В. Лукашевича и др. / Под общ. ред. В. Лисовика и В. Лукашевича. - С-Пб., 1997.
2. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика. Пер. с англ. 19-го изд. - М.: УНФРА, 2015. – XXXVI, 972с.
3. Лисовицкий В.Н. Микроэкономика. Учебное пособие. 2005.К.: ИС и МО Украины, НВФ "Студцентр", 1997.
4. Мікроекономіка (під ред Будаговської) К.: "Основи", 2013.
5. Мікроекономіка. Практикум. – ЗАО "Літера-Плюс", С-Пб, 1997, 506с.
6. Хейне П. Экономический образ мышления. – М., Новости, 1991., 701с.
7. Л.Г. Семкина, Б.В. Корнейчук. Микроэкономика / С-Пб; Питер, 2003.
8. Поливанов В Є., Кобиляцька Л.М. «Мікроекономіка», Навчальний посібник, Київ, 2015 р.

#### Додаткові

1. Долан Э. Дж., Линдсей Д. Рынок: микроэкономическая модель. Пер. с англ. В. Лукашевича и др. / Под общ. ред. В. Лисовика и В. Лукашевича. С-Пб., 1997.
2. Піндайк Р., Рубінфелд Д. Мікроекономіка – К.: Основи, 1997.- 510 с.
3. Джонатан Гамільтон. Методичний посібник до мікроекономіки Роберта С. Піндайка та Дениела Л. Рубінфелда – К.: Основи, 1996, 222 с.
4. Мікроекономіка. Підручник / Самуельсон П. – К., 1998.
5. Теория фирмы / под ред. Гальперина. – СИБ: эконом. школы, 1995. – Вехи экономической мысли, вып. 2.
6. Хайман Д.Н. Современная микроэкономика: анализ и приложения. В 2-х т., пер. с англ.- М., 1995, 371, 362 с.
7. Чемберлин Э. Теория монополистической конкуренции (реориентация теории стоимости) Пер. с англ. / под ред Ю.Я.Ольсевича. – М.: Экономика, 1996.
8. Микроэкономика и поведение. Франк Р.Х. М., 2002.
9. Микроэкономика: Учебник для ВУЗ'ов / под ред. Е.Б.Яковлевой.- Спб., 2001.
10. Микроэкономика: Учебник для вузов – 2-е изд., испр. и доп. (Ивашковский С.И.) М., 2001.
11. Микроэкономика: Учеб.курс / Под ред. Чечевицька Л.М.- Ростов-на-Дону, 2001.

12. Олег Ястремський, Оксана Гриценко. Основи мікроекономіки. Київ «Знання» 1998.
13. Горбук Т.Г. Мікроекономіка. Навч. пос. Київ, Центр навч. лист 2004.
14. Экономическая теория. «Микроэкономика». Учебник под ред. Журавлева Г. П. М. Изд. Даликов и Ко. 2004.
15. Грантківська Г.Е. Косик. А.Ф. Мікроекономіка. Практикум. Київ, Центр навч. літер. 2004р.
16. Нуреев Р.М. Курс мікроекономіки: Учебник для ВУЗ'ов – 2-е изд. – М.: Изд. г руппа «Норма-Инфра», 2000 – 560 с.

### **Інформаційні ресурси**

1. Законодавство України. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a>
2. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. – <http://www.president.gov.ua/>
3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – <http://www.kmu.gov.ua/ua>
4. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
6. Офіційний сайт Національного банку України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua>
7. Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Національна бібліотека імені В.І.Вернадського: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
9. Економіко-правова бібліотека: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vuzlib.net/>
10. Підручники он-лайн: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bookz.com.ua/>